

P7_TA(2012)0463

Situácia v oblasti ľudských práv v Iráne, najmä masové popravy a nedávna smrť blogera Sattára Beheštího

Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. novembra 2012 o situácii v oblasti ľudských práv v Iráne, najmä vzhľadom na masové popravy a nedávnu smrť blogera Sattára Beheštího (2012/2877(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Iráne, najmä uznesenia týkajúce sa dodržiavania ľudských práv,
  - so zreteľom na vyhlásenie podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 23. októbra 2012 o nedávnych desiatich popravách v Iráne,
  - so zreteľom na vyhlásenie hovorca podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie z 11. novembra 2012 o smrti iránskeho blogera Sattára Beheštího vo väzení;
  - so zreteľom na správu osobitného spravodajcu OSN z 13. septembra 2012 o situácii v oblasti ľudských práv v Iráne,
  - so zreteľom na skutočnosť, že kňaz Júsef Nadarchání bol v septembri prepustený z väzenia,
  - so zreteľom na rezolúcie Valného zhromaždenia OSN č. 62/149 z 18. decembra 2007 a č. 63/168 z 18. decembra 2008 o moratóriu na používanie trestu smrti,
  - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie a Dohovor o právach dieťaťa, ktorých zmluvnou stranou je aj Irán,
  - so zreteľom na článok 122 ods. 4 a 5 rokovacieho poriadku,
- A. keďže súčasná situácia v oblasti ľudských práv v Iráne sa vyznačuje pretrvávajúcim a systematickým porušovaním základných práv; keďže obhajcovia ľudských práv (najmä aktivisti v oblasti práv žien, detí a menšín), novinári, blogeri, umelci, študentskí vodcovia, právnici, odborári a ochrancovia životného prostredia žijú aj naďalej pod veľkým tlakom a neustálou hrozbou zadržania;
- B. keďže bloger Sattár Beheští, ktorý na internete kritizoval iránsky režim, bol 30. októbra 2012 zadržaný osobitnou policajnou jednotkou pre boj proti počítačovej kriminalite, známou ako Fata, za údajnú počítačovú kriminalitu a následne vo väzení umrel; keďže zatiaľ nie sú známe presné okolnosti jeho smrti a keďže z niekoľkých správ vyplýva, že umrel v dôsledku mučenia v iránskom väzenskom zariadení;
- C. keďže rodinní príslušníci Sattára Beheštího žijúci v Iráne boli zastrašovaní tým, že budú

zadržaní, ak budú v médiách hovoriť o jeho smrti alebo ak podajú žalobu na údajných páchatel'ov mučenia;

- D. keďže smrť Sattára Beheštího je ďalším tragickým príkladom systematického a pretrvávajúceho mučenia, zlého zaobchádzania a odopierania základných práv, ktorému sú politickí väzni v Iráne sústavne vystavovaní, zatiaľ čo agenti bezpečnostných a spravodajských služieb sa pohybujú v atmosfére úplnej beztretnosti;
- E. keďže po niekoľkých dňoch ticha v súvislosti so smrťou Sattára Beheštího vyhlásila iránska súdna rada pre ľudské práva, že sa zaväzuje preskúmať všetky aspekty prípadu a že bude dôsledne stíhať všetky osoby zapojené do prípadu;
- F. keďže podpredseda iránskeho parlamentu Mohammad Hasan Abútorábí Fard 11. novembra 2012 vyhlásil, že Výbor iránskeho parlamentu pre národnú bezpečnosť a zahraničnú politiku tento prípad vyšetrí;
- G. keďže osobitní spravodajcovia OSN pre situáciu v oblasti ľudských práv v Iráne, hromadné popravy, mučenie a slobodu prejavu privítali rozhodnutia iránskeho parlamentu a justície vyšetriť prípad smrti Sattára Beheštího, pričom zároveň konštatovali, že v Iráne bolo zaznamenaných množstvo prípadov, keď zadržávaní údajne umreli vo väzení v dôsledku zlého zaobchádzania alebo mučenia, nedostatočnej lekárskej starostlivosti alebo zanedbania;
- H. keďže 22. októbra 2012 bol na základe obvinenia z drogovej trestnej činnosti popravený Saíd Sedíkí spolu s ďalšími deviatimi mužmi; keďže väčšine z týchto mužov nebol umožnený spravodlivý súd a počas zadržavania boli mučení;
- I. keďže iránske orgány po poprave Saída Sedíkího varovali členov jeho rodiny, aby nehovorili s médiami, a zakázali im uskutočniť verejný pohrebný obrad po jeho uložení do hrobu;
- J. keďže za posledné roky sa v Iráne výrazne zvýšil počet popráv vrátane popráv mladistvých, pričom od začiatku roka 2012 bolo zaznamenaných viac ako 300 popráv; keďže trest smrti sa pravidelne ukladá v prípadoch, keď je obvineným odopreté ich právo na riadny proces, a za trestné činy, ktoré nepatria do kategórie najzávažnejších trestných činov podľa medzinárodných noriem;
- K. keďže iránske orgány sa naďalej snažia vytvoriť tzv. halal internet, čím účinne zabraňujú Iráncom prístup na World Wide Web, a využívať informácie a komunikačné technológie proti základným slobodám, ako je sloboda prejavu a sloboda zhromažďovania sa; keďže Irán obmedzuje slobodu internetu tým, že obmedzuje dostupnú prenosovú rýchlosť, vyvíja štátne servery a osobitné internetové protokoly (IP), poskytovateľov internetových služieb (ISP) a vyhľadávače a blokuje medzinárodné a domáce stránky sociálnych sietí;
- L. keďže Sacharovova cena za slobodu myslenia za rok 2012 bola udelená dvom iránskym aktivistom – právničke Nasrín Sutúdeovej a filmovému režisérovi Džaaфарovi Panáhiemu; keďže Nasrín Sutúdeová si v súčasnosti odpykáva trest odňatia slobody za jej prácu a upozorňovanie na porušovanie ľudských práv v Iráne; keďže Nasrín Sutúdeová začala hladovku po tom, čo jej boli odopreté návštevy rodinných príslušníkov; keďže Džaaфар Panáhi sa odvolal proti šesťročnému trestu odňatia slobody, 20-ročnému zákazu filmovej tvorby a zákazu cestovania, ktoré mu boli uložené.

1. vyjadruje hlboké znepokojenie nad neustále sa zhoršujúcou situáciou v oblasti ľudských práv v Iráne, nad stúpajúcim množstvom politických väzňov a väzňov svedomia, nad neustále vysokým počtom popráv vrátane popráv mladistvých, nad rozšírenosťou mučenia, nad nespravodlivými súdnymi procesmi a prehnanými výškami kaucii, ako aj nad vážnym obmedzovaním práva na informácie, slobody prejavu, zhromažďovania sa a náboženstva, práva na vzdelanie a slobody pohybu;
2. je hlboko znepokojený smrťou Sattára Beheštího vo väzení; naliehavo vyzýva iránske orgány, aby vec dôkladne vyšetrili s cieľom stanoviť presné okolnosti jeho smrti;
3. je hlboko znepokojený správami, ktoré naznačujú, že Sattár Beheští bol vo väzení mučený; nalieha na iránske orgány, aby zabezpečili, aby sa každý prípad údajného mučenia a krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania vo väzenských zariadeniach vyšetril a aby boli páchatelia braní na zodpovednosť za svoje činy; pripomína, že uplatňovanie telesných trestov, ktoré majú až formu mučenia, nie je v súlade s článkom 7 ICCPR;
4. ostro odsudzuje uplatňovanie trestu smrti v Iráne a v súlade s rezolúciami Valného zhromaždenia OSN č. 62/149 a č. 63/168 žiada iránske orgány, aby do zrušenia trestu smrti vyhlásili moratórium na vykonávanie popráv; naliehavo vyzýva iránsku vládu, aby zakázala popravy mladistvých a aby zvažila zmiernenie všetkých odsúdení na trest smrti u mladistvých, ktorí v súčasnosti čakajú na jeho vykonanie; nalieha na iránsku vládu, aby zverejnila štatistické údaje o treste smrti a informácie o výkone spravodlivosti pri trestoch smrti;
5. rozhodne odsudzuje nedostatočnú spravodlivosť a nedostatočnú transparentnosť súdnych procesov a odopieranie práv na riadny proces v Iráne; vyzýva iránske orgány, aby zaručili dôsledné dodržiavanie práva všetkých zadržovaných osôb na spravodlivý a riadny proces, ako sa stanovuje v ICCPR;
6. žiada iránske orgány, aby prepustili všetkých politických väzňov a väzňov svedomia vrátane Nasríny Sutúdeovej, spolunositeľky Sacharovovej ceny spolu s Džaafarom Panáhím a umožnili im prevziať si v decembri 2012 ceny osobne v Európskom parlamente; vyjadruje znepokojenie zo zhoršujúceho sa zdravotného stavu Nasrína Sutúdeho; vyzýva iránske súdne a väzenské orgány, aby skoncovali so zlým zaobchádzaním s Nasrínom Sutúdem; vyjadruje sympatie a plnú solidaritu s požiadavkami Nasrína Sutúdeho; vyzýva iránske orgány, aby všetkým väzňom umožnili prístup k právnym zástupcom podľa vlastného výberu, k potrebnej lekárskej starostlivosti a návštevám rodinných príslušníkov, na ktoré majú podľa medzinárodného práva v oblasti ľudských práv nárok a aby k nim pristupovali s úctou a rešpektom;
7. vyzýva iránske orgány, aby akceptovali pokojný protest a riešili mnohé problémy, ktorým čelí iránsky ľud;
8. vyzýva iránske orgány, aby zaručili náboženskú slobodu v súlade s iránskou ústavou a ICCPR;
9. žiada iránske orgány, aby preukázali, že sú plne odhodlané spolupracovať s medzinárodným spoločenstvom na zlepšení situácie v oblasti ľudských práv v Iráne a vyzýva iránsku vládu, aby plnila všetky svoje záväzky podľa medzinárodného práva a medzinárodných dohovorov, ktoré podpísala;

10. verí, že návšteva osobitného spravodajcu OSN môže prispieť k získaniu prehľadu o situácii v oblasti ľudských práv v Iráne; so znepokojením konštatuje, že Irán neakceptoval od roku 2005 žiadnu návštevu osobitných spravodajcov OSN ani vysokého komisára OSN pre ľudské práva; vyzýva Irán, aby splnil svoj deklarovaný zámer umožniť v roku 2012 návštevu osobitného spravodajcu OSN pre ľudské práva v Iráne Ahmeda Šahída;
11. vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s Parlamentom účinne využívala nový nástroj pre demokraciu a ľudské práva v záujme podpory demokracie a dodržiavania ľudských práv v Iráne vrátane slobody prejavu na internete;
12. vyzýva zástupcov EÚ a podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku, aby nabádala iránske orgány k opätovnému zapojeniu sa do dialógu o ľudských právach; potvrdzuje svoju pripravenosť zapojiť sa do dialógu o ľudských právach s Iránom na všetkých úrovniach na základe univerzálnych hodnôt zakotvených v Charte OSN a medzinárodných dohovoroch;
13. podporuje dvojaký prístup EÚ k Iránu (kombinujúci sankcie s diplomaciou), no zároveň vyjadruje obavy z negatívnych dôsledkov ďalekosiahlych sankcií proti Iránu na iránsky ľud, okrem iného nárastu inflácie a nedostatku základných tovarov, najmä liekov;
14. vyzýva Radu, aby posilnila ciele opatrenia proti fyzickým osobám a subjektom v Iráne vrátane štátnych orgánov, ktoré nesú zodpovednosť za závažné porušovanie ľudských práv a obmedzovanie základných slobôd, alebo sú do nich zapojené, a to najmä prostredníctvom zneužívania IKT, cenzúry internetu a médií; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že všetok majetok v EÚ patriaci Iráncom, proti ktorým sú namierené reštriktívne opatrenia, vrátane nehnuteľností, bude zhabaný a zmrazený;
15. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi OSN, Rade OSN pre ľudské práva a vláde a parlamentu Iránskej islamskej republiky a aby toto uznesenie nechal preložiť do perzštiny.